

METC MMC

Jaarverslag 2017

máxima
medisch centrum

Inhoudsopgave

Voorwoord	p. 3
Inleiding	p. 3
Onderwerpen 2017	p. 3
Activiteiten 2017	p. 4
Bevoegd gezag METC	p. 4
Samenstelling commissie	p. 4
Mutaties 2017	p. 5
Samenstelling secretariaat	p. 5
Werkwijze METC	p. 5
SUSAR/SAE-meldingen	p. 6
Samenvatting toetsingen	p. 7
Administratief beroep	p. 11
Klachten, WOB-verzoeken en dwangsommen	p. 11
Kwaliteitsbeleid en scholing	p. 11
Intervisie	p. 11
Financiën	p. 11
Vooruitblik 2018	p. 12
<i>Bijlagen:</i>	
1. Gebruikte afkortingen	p. 13
2. Colofon	p. 14

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2017 van de Medisch-Ethische Toetsingscommissie (METC) van Máxima Medisch Centrum (MMC). Met dit jaarverslag legt de METC verantwoording af over haar functioneren gedurende het kalenderjaar 2017. De METC wil tevens door dit jaarverslag meer bekendheid geven over de aard van haar werkzaamheden. Mocht u naar aanleiding van dit verslag nog vragen, opmerkingen of suggesties hebben, dan verneemt de METC dit graag.

Inleiding

De METC van Máxima Medisch Centrum is een zelfstandig bestuursorgaan dat primair voorziet in een professionele, onafhankelijke en efficiënte toetsing van medisch-wetenschappelijk onderzoek zoals bedoeld in de *Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen* (WMO). Het doel van deze toetsing is het waarborgen van de rechten, veiligheid en het welzijn van de proefpersonen, die deelnemen aan medisch-wetenschappelijk onderzoek. Bij de toetsing staan de eerbiediging van de waardigheid en grondrechten – in het bijzonder het recht op eerbiediging van de persoonlijke levenssfeer (art. 10 Grondwet) en het recht op onaantastbaarheid van het lichaam (art. 11 Grondwet) – van de proefpersonen centraal. In een onderzoeksprotocol mogen voornoemde rechten en belangen van de proefpersoon nimmer ondergeschikt worden gemaakt aan onderzoeksdoelstelling en -belang. Daarnaast dient getoetst onderzoek, naast de vigerende nationale wet- en regelgeving, nadrukkelijk te voldoen aan internationale richtlijnen, zoals onder andere de Verklaring van Helsinki en Good Clinical Practice (GCP).

Onderwerpen 2017:

Europese Verordening Geneesmiddelenonderzoek

De oplevering van het Europese webportaal en de Europese database voor klinisch geneesmiddelenonderzoek is uitgesteld van oktober 2018 naar 2019. Dat heeft het Europees Geneesmiddelenagentschap (EMA) besloten. De reden voor het uitstel is dat er vertraging is ontstaan in de ontwikkeling van de software voor het portaal en de database.

De METC MMC heeft in 2017 geen geneesmiddelenstudies meer aangeboden gekregen en zal er geen meer in behandeling nemen. Onderzoekers van dergelijke studies zullen worden doorverwezen naar erkende METC's die wel geneesmiddelenstudie beoordelen onder de nieuwe Verordening (12 van de 23 erkende METC's en de CCMO).

Verruiming mogelijkheden medisch-wetenschappelijk onderzoek met minderjarige en wilsonbekwame proefpersonen

Met ingang van 1 maart 2017 is de gewijzigde Wet Medisch-wetenschappelijk Onderzoek met mensen (WMO) in werking getreden. Naar aanleiding van de gewijzigde WMO hebben de NVMETC en de CCMO een toetsingskader opgesteld voor de beoordeling van onderzoek met minderjarige proefpersonen. Er is een verplichte aanwezigheid van een kinderarts ingesteld. Voor de METC MMC is per 30 januari 2017 de heer prof. dr. S. Bambang Oetomo hiervoor aangesteld.

Verordeningen voor medische hulpmiddelen en in-vitro diagnostica aangenomen door Europees Parlement

Op 5 april 2017 heeft het Europees Parlement een verordening voor medische hulpmiddelen en een verordening voor in-vitro diagnostica aangenomen. De nieuwe regels worden respectievelijk in 2020 en in 2022 van toepassing. Door deze verordeningen verandert het systeem van registratie, onderzoek en postmarketing surveillance op het gebied van medische hulpmiddelen en in-vitro diagnostica. Na implementatie van de verordeningen moet de effectiviteit van medische hulpmiddelen beter worden onderbouwd, wat moet leiden tot een betere borging van de veiligheid en het stimuleren van innovatie. Daarnaast zullen medische hulpmiddelen aan strengere eisen moeten voldoen, waaronder een grotere hoeveelheid klinisch bewijs, om in

aanmerking te komen voor markttoelating. De verordeningen zullen invloed hebben op de wijze waarop klinisch onderzoek met medische hulpmiddelen aangemeld en beoordeeld moet worden. De verwachting is dat de CCMO in dat proces meer dan nu een belangrijke coördinerende rol zal spelen. Het ministerie van VWS, de IGJ, het RIVM en de CCMO werken aan een implementatieplan voor Nederland.

Binnen de METC MMC worden met regelmaat onderzoeken met medische hulpmiddelen aangeboden. Sinds enkele jaren zijn er twee klinisch fysica beschikbaar bij de METC van MMC voor de beoordeling van dergelijke studies. Dit doen zij onder andere aan de hand van een checklist.

Activiteiten 2017:

Naast bovengenoemde onderwerpen, heeft de METC van MMC zich in 2017 bezig gehouden met: Herinneringsverzoeken van opgave start- en einddata, alsmede voortgangsrapportages. de nieuwe website van MMC en daarmee tegelijk de informatie over de METC MMC aangepast en toegankelijker gemaakt.

- overleg met de afdeling Financiën inzake de kostenafwikkeling.
- overleg met de Functionaris Gegevens inzake bewerkingsovereenkomsten.
- het bijwonen van Trialnetwerk bijeenkomsten binnen MMC.
- overleg met de ziekenhuisjuriste inzake CTA's en WOB-verzoek.

Bevoegd gezag METC

De METC van het MMC is een Zelfstandig Bestuursorgaan (ZBO), dat door de CCMO is erkend ex artikel 16 van de WMO. De Raad van Bestuur van MMC faciliteert de METC en deze is daarmee een instellingsgebonden commissie. Het secretariaat is ondergebracht bij de MMC Academie. In haar besluitvorming is de METC als ZBO uiteraard zelfstandig en staat zij los van het MMC.

Samenstelling commissie op 31-12-2017

Naam	WMO-discipline	Beroep
Dhr. prof. dr. ir. H.L. Vader	Voorzitter	Klinisch chemicus n.p/ (extern)
Dhr. prof. dr. S. Bambang Oetomo	Arts (vice-voorzitter)	Kinderarts - neonatoloog
Mevr. dr. A.J.G. Maaskant	Arts	Chirurg
Mevr. dr. J.O.E.H. van Laar	Arts	Gynaecoloog
Dhr. dr. H.M.C. Kemps	Arts	Cardioloog
Mevr. dr. M.E.M.H. Westerhuis	Arts	Gynaecoloog
Mevr. dr. J.P. Dieleman	Methodoloog	Epidemioloog
Mevr. A.M.E. Hulshof	Proefpersonenlid	Klachtenfunctionaris (extern)
Mevr. mr. R. Talma	Jurist	Jurist (extern)
Dhr. dr. P.J. Nickel	Ethicus	Ethicus (extern)
Dhr. dr. L.J.J. Derijks	Klinisch farmacoloog / Ziekenhuisapotheker	Klinisch Farmacoloog / Ziekenhuisapotheker
Dhr. dr. H.J.P. Willems	Overig lid	Internist – immunoloog – allergoloog
Mevr. dr. B.A.M. Vugs	Overig lid	Klinisch neuropsycholoog
Mevr. dr. ir. C. van Pul	Overig lid	Klinisch fysicus
Dhr. dr. ir. E.J. Meijer	Overig lid	Klinisch fysicus
Mevr. dr. S. Houterman*	Methodoloog	Epidemioloog B (extern)
Mevr. mr. I.E. Swane*	Proefpersonenlid	Extern adviseur
Mevr. mr. C.M. Swolfs*	Jurist	Jurist
Mevr. dr. A.J.M. Oerlemans*	Ethicus	Ethicus (extern)
Dhr. dr. R.H.C. Lazon*	Arts	Neuroloog (extern)

* = plaatsvervangend lid

Mutaties 2017

- Per 31 januari 2017 toegetreden dhr. dr. R.H.C. Lazon (plv. lid arts).
- Per 31 januari 2017 benoemd als lid kinderarts dhr. prof. dr. S. Bambang Oetomo.
- Per 1 februari 2017 afscheid van mw. drs. S.C.J. Traa (overig lid gezondheidszorgpsycholoog).
- Per 16 maart 2017 toegetreden mw. dr. B.A.M. Vugs (overig lid klinisch neuropsycholoog).
- Per 13 maart 2017 afscheid van mw. P.M.C. Lumens (plv. lid jurist).
- Per 15 februari 2017 toegetreden mw. mr. C.M. Swolfs (plv. lid jurist).
- Per 1 juni 2017 afscheid van de heer dr. F. van Dielen (plv. lid arts).
- Per 1 juni 2017 afscheid van de heer dr. R. Janknegt (plv. lid klinisch farmacoloog/ ziekenhuisapotheker).

Samenstelling secretariaat

Het secretariaat wordt beheerd door de dames dr. A. Nieuwesteeg en Y. de Haan.

Werkwijze METC

METC-vergadering

In principe vergadert de commissie elke eerste dinsdag van de maand. In 2017 is de METC tien maal bijeen geweest. In de maanden maart en september heeft er geen vergadering plaatsgevonden. Op de METC-vergaderingen werden voornamelijk primaire toetsingen behandeld. Tijdens 1 vergadering werd een onderzoeksdossier herbesproken. De leden hadden minimaal 10 dagen voorafgaand aan de vergadering de beschikking over de te beoordelen onderzoeksprotocollen en bijbehorende stukken. De deadline voor in te dienen protocollen is 14 dagen vóór een METC-vergadering. Alle leden dienen voorafgaand aan de vergadering een schriftelijke beoordeling in bij het ambtelijk secretariaat en de voorzitter. De indieners van het ter beoordeling voorliggende onderzoek ontvangen standaard een uitnodiging om het onderzoek ter vergadering toe te lichten en vragen vanuit de commissie te beantwoorden. Vrijwel zonder uitzondering geven de onderzoekers gehoor aan deze uitnodiging. De commissie ervaart het gesprek met onderzoekers in de meeste gevallen als verhelderend en naar het blijkt is dat wederzijds.

Aanwezigheid leden

Rechtsgeldige besluiten kunnen worden genomen in een vergadering die fysiek wordt bijgewoond door de voorzitter en tenminste zes wettelijk verplichte disciplines, te weten ethicus, jurist, arts, proefpersonenlid, methodoloog en ziekenhuisapotheker/ klinisch farmacoloog (bij geneesmiddelenonderzoek). In alle vergaderingen is aan deze eis voldaan. Indien een van de leden verhinderd is, dient hij/zij dit tijdig te melden aan het secretariaat waarna een beroep wordt gedaan op diens plaatsvervanger (indien noodzakelijk en mogelijk).

Belangenverstrengeling

Als de voorzitter of een lid op enigerlei wijze persoonlijk betrokken is of een belangenconflict heeft bij een ter beoordeling ingediend onderzoeksprotocol, wordt dit bij opening van de vergadering kenbaar gemaakt en is hij/zij niet aanwezig bij de behandeling van het betreffende protocol ter vergadering. Ook neemt hij/zij in en buiten de vergadering geen deel aan de beraadslagingen en de besluitvorming over de desbetreffende studie. De voorzitter ziet toe op de nakoming hiervan en dit wordt tevens opgenomen in de notulen.

Oordeelsvorming

De METC spreekt als zelfstandig bestuursorgaan bindende oordelen uit over aan haar ter primaire toetsing voorgelegde onderzoeksprotocollen. Bij de besluitvorming wordt naar consensus gestreefd. Rechtsgeldige besluiten kunnen worden genomen met meerderheid van stemmen; bij staking van stemmen geeft de stem van de voorzitter de doorslag.

Dagelijks bestuur

Het dagelijks bestuur van de commissie werd gevormd door voorzitter en vice-voorzitter, bijgestaan door het ambtelijk secretariaat. Tussen voorzitter en het ambtelijk secretariaat heeft veelvuldig overleg plaatsgevonden. Het dagelijks bestuur handelde, met mandaat van de commissie, de volgende zaken af:

- primaire toetsingen die reeds op een vergadering waren beoordeeld, gewijzigd waren ingediend en geen verdere uitleg en/of bespreking behoeften;
- SUSARs en SAE's (indien beoordeling commissie noodzakelijk is, dan wordt dit geagendeerd voor vergadering; dit is in 2017 niet voorgekomen); SUSAR's worden indien nodig eveneens beoordeeld door de ziekenhuisapotheker/ klinisch farmacoloog.
- amendementen (indien beoordeling van de commissie noodzakelijk is, dan wordt dit geagendeerd voor vergadering; dit is in 2017 niet voorgekomen);
- studies die ter pre-advisering WMO-plichtigheid werden voorgelegd (indien beoordeling van de commissie noodzakelijk is, dan wordt dit geagendeerd voor vergadering; dit is in 2017 niet voorgekomen);
- Standard Operating Procedures (SOP's) verslagen en overige correspondentie en verslaglegging.

Beoordeling lokale uitvoerbaarheid

Onderzoekers binnen MMC doen vaak mee aan studies die door een METC in een andere instelling zijn beoordeeld en goedgekeurd. De Raad van Bestuur van MMC onderschrijft de Richtlijn Externe Toetsing 2012. Dit betekent, dat zij het besluit van een erkende METC respecteert en dat er geen dubbele toetsing van het onderzoeksdossier plaatsvindt. De Raad van Bestuur heeft dit kenbaar gemaakt door het ondertekenen van een STZ-instellingsverklaring. Dit houdt concreet in dat zo'n multicenter studie door de oordelende METC inhoudelijk wordt getoetst voor alle deelnemende centra. De METC van MMC heeft in deze dan geen medisch-ethische toetsende, maar een louter faciliterende rol.

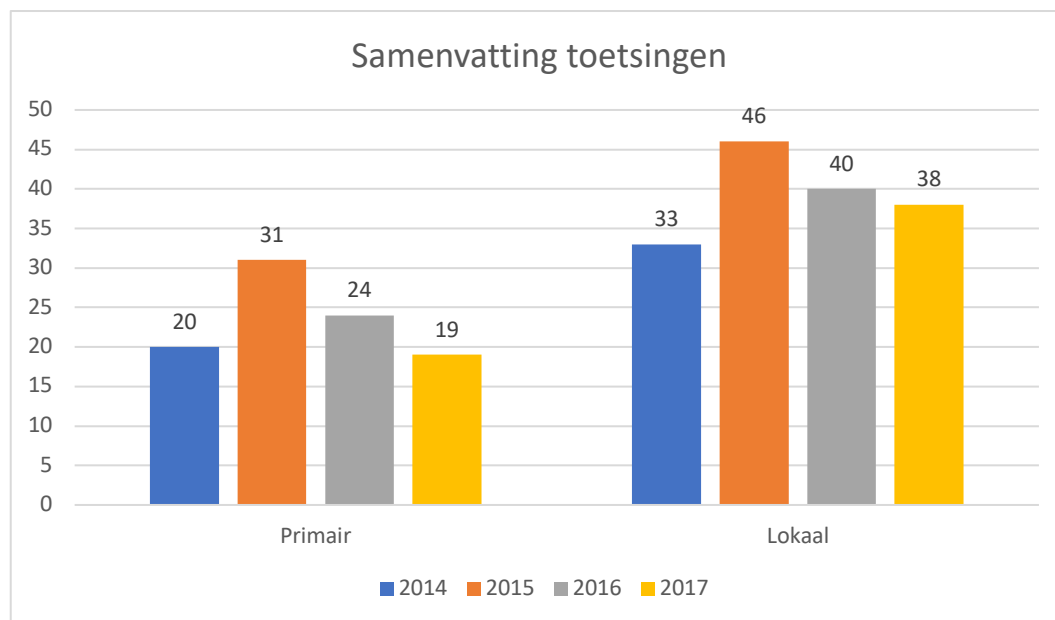
De eindverantwoordelijkheid voor een besluit ter goedkeuring en uitvoering van een studie binnen MMC ligt bij de Raad van Bestuur die zich daarbij laat adviseren. Een hiertoe ingestelde Adviescommissie Onderzoek draagt hier zorg voor. Deze commissie ondersteunt de Raad van Bestuur bij het afgeven van goedkeuring voor deelname aan een studie. Deze adviescommissie bestaat uit de voorzitter, enkele leden van de METC en het ambtelijk secretariaat.

SUSAR/SAE-meldingen

In 2017 heeft het Dagelijks Bestuur, gemandateerd door de METC MMC, in totaal 10 SUSAR's en 44 SAE-meldingen afgehandeld. Het Dagelijks Bestuur kan overigens te allen tijde besluiten om, ten behoeve van de beoordeling van een SUSAR of SAE, een of meer leden van de METC MMC te raadplegen, of deze melding toch aan de METC MMC voor te leggen. Indien beoordeling van de commissie noodzakelijk is, dan wordt dit geagendeerd voor vergadering; dit is in 2017 niet voorgekomen.

Samenvatting toetsingen

Er was sprake van 19 primaire toetsingsaanvragen (2014: 20, 2015: 31, 2016: 24) en 38 adviezen voor lokale uitvoerbaarheid (2014: 33, 2015: 46, 2016: 40).

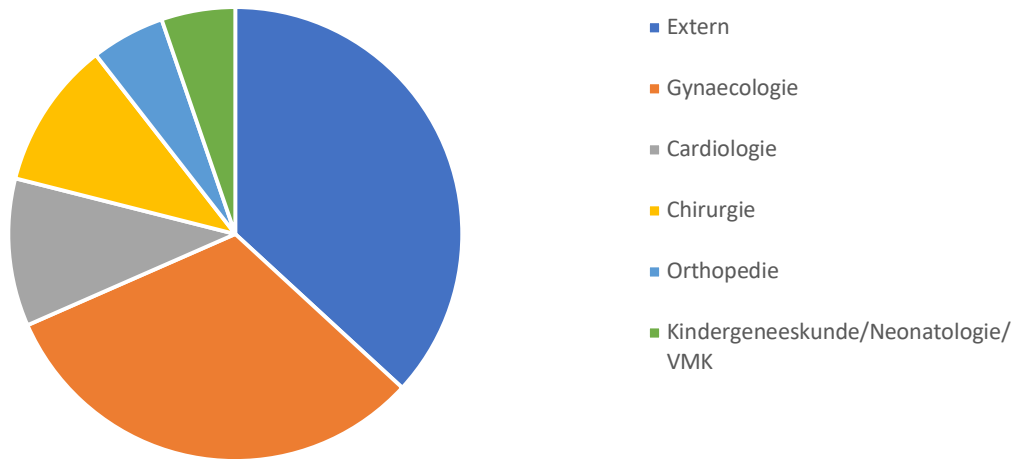
2017	Primaire toetsing	Lokale uitvoerbaarheid
Ingediend	19	38
Afgehandeld	14 (1 studie na beoordeling van commissie door onderzoeker teruggetrokken)	36
- Positief	13	36
- Negatief	0	0
Niet afgehandeld	5 (beoordeling loopt nog)	2 (beoordeling loopt nog)

Indieners

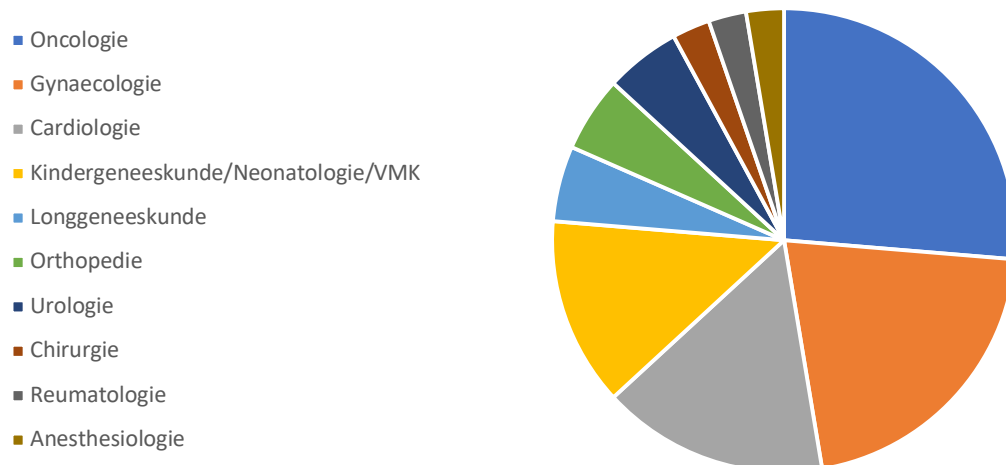
Vakgroep/Maatschap	Primaire toetsing	Lokale uitvoerbaarheid
Gynaecologie	6	8
Chirurgie / Heelkunde	2	1
Cardiologie	2	6
Orthopedie	1	2
Kindergeneeskunde/Neonatalogie/ Vrouw-Moeder-Kind centrum (VMK)	1	5
Oncologie	-	10
Urologie	-	2
Longgeneeskunde	-	2
Reumatologie	-	1
Anesthesiologie	-	1
Externe aanvragers*	7	
Totaal	19	38

* Externe aanvragers: Technische Universiteit Eindhoven, Cheiron Medisch Centrum, Adelante Zorggroep, Kempenhaeghe, Philips Research

Ingediende onderzoeken per afdeling (primaire toetsing)

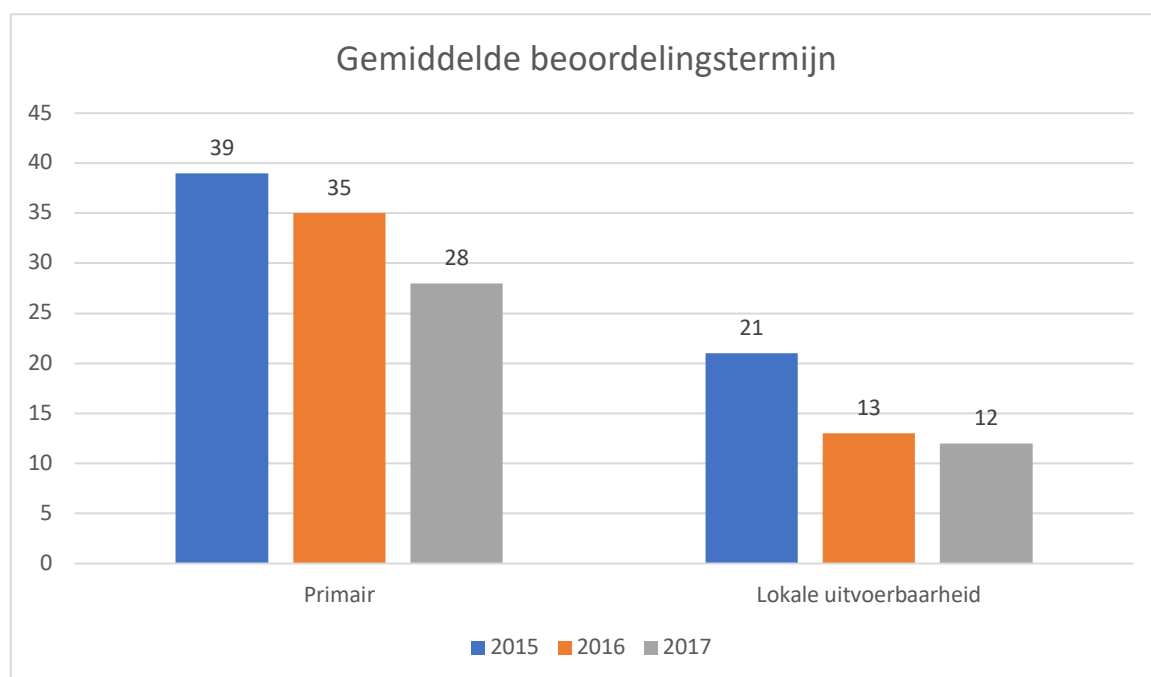

Ingediende onderzoeken per afdeling (lokale uitvoerbaarheid)

Gemiddelde beoordelingstermijn

De gemiddelde beoordelingstermijn van primaire toetsingen die in 2017 zijn aangeleverd en beoordeeld, bedraagt 28 dagen (13 studies, range 15 tot 45 dagen). De gemiddelde doorlooptijd voor het afgeven van een verklaring inzake lokale uitvoerbaarheid die in 2017 zijn aangeleverd en beoordeeld bedraagt 12 dagen (36 studies, range 1 tot 50 dagen). De gemiddelde beoordelingstermijnen van 2017 zijn ten opzichte van 2016 wederom iets gedaald.

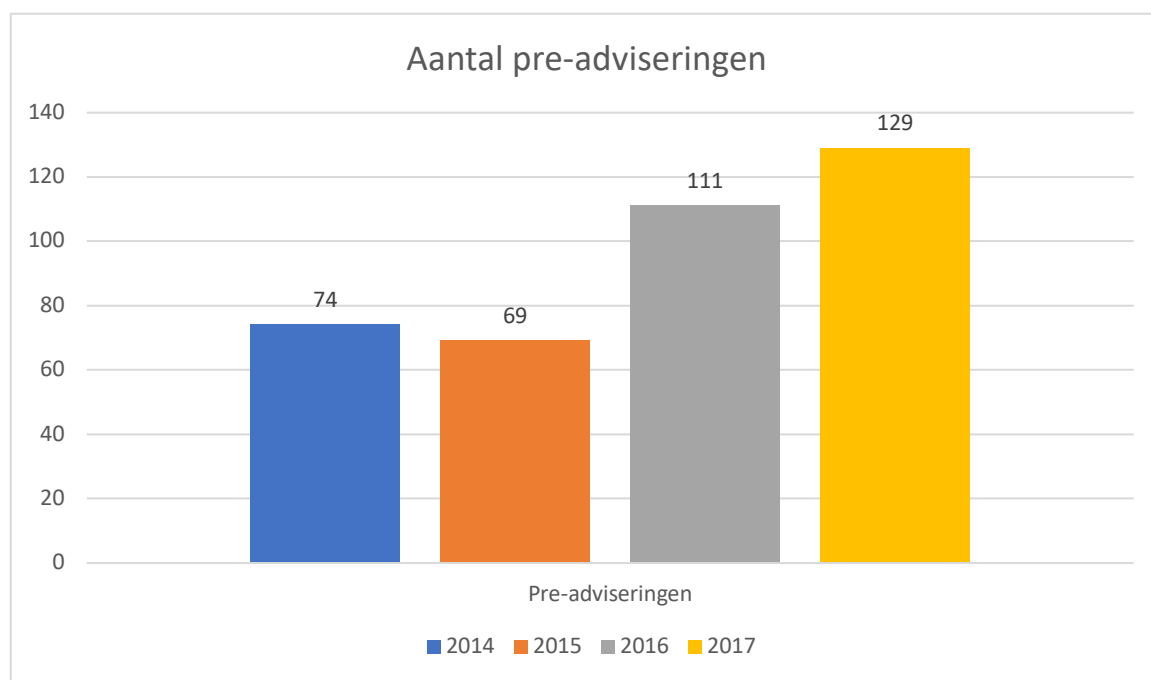
Aanvragen of een onderzoek wel of niet WMO-plichtig is (pré-advisering)

Niet alleen in MMC, maar ook in Nederland, doet zich ten opzichte van het WMO-plichtig onderzoek een veelvoud aan niet WMO-plichtig onderzoek voor. In MMC zien we de afgelopen jaren een toename van het aantal niet WMO-plichtige onderzoeksvoorstellen, dat wordt voorgelegd. De METC MMC heeft in het 2017 enkele malen de CCMO geraadpleegd voor een second opinion omdat zij merkt dat er steeds complexere aanvragen ingediend worden.

Het aantal pré-adviseringen, de vraag of een onderzoek wel of niet onder de reikwijdte van de WMO valt, lag met 129 aanvragen beduidend hoger dan het aantal in 2014 (74), 2015 (69) en 2016 (111). De gemiddelde beoordelingstermijn van pre-adviseringen was 3 dagen (121 studies).

Totaal aantal aanvragen: 129

	Niet WMO-plichtig	Wel WMO-plichtig	Rest
Afgegeven oordeel	117	4	8 (beoordeling loopt nog)

Afgegeven nadere oordelen n.a.v. een amendement

Er zijn in totaal 45 amendementen aangeleverd in 2017, die bijna allemaal tot een nader positief besluit hebben geleid.

Totaal aantal amendementen: 45

	Positief nader oordeel	Negatief nader oordeel
Afgegeven oordeel	44	1

Administratief beroep

Er is in 2017 geen enkel administratief beroep aangetekend bij de CCMO.

Klachten, WOB-verzoeken en dwangsommen

De METC van MMC heeft geen klachten ontvangen en er is geen dwangsom opgelegd in het kader van de Wet Dwangsom en beroep bij niet tijdig beslissen. In mei 2017 heeft het ministerie van VWS en (in afschrift) de CCMO een WOB-verzoek ontvangen, afkomstig van AvroTros en Trouw. Het verzoek had betrekking op de openbaarmaking van documenten ten aanzien van een tweetal medische hulpmiddelen. In het verzoek werd ten aanzien van één van de hulpmiddelen verzocht om dossiers betreffende klinische onderzoeken aan te leveren. Deze onderzoeks dossiers bevinden zich bij de METC van MMC. In overleg met een juriste, de CCMO, de hoofdonderzoeker en de verrichter van de studies, hebben wij onze zienswijze op de openbaarmaking van de opgevraagde stukken gegeven en de stukken (geanonimiseerd) aangeleverd. Dit alles is via de het ministerie van VWS gelopen en niet met de directe aanvrager van het verzoek, aangezien het verzoek niet rechtstreeks aan de METC van MMC was gericht.

Kwaliteitsbeleid en scholing

- In het verslagjaar werd door de ambtelijk secretarissen frequent deelgenomen aan de jaarlijkse bijeenkomsten van de NVMETC en de secretarisoverleggen.
- De voorzitter van de commissie nam deel aan de voorzittersoverleggen van zowel de NVMETC als de CCMO.
- Mevr. mr. R. Talma, mevr. mr. I. Swane-van Geleijn Vitringa, mevr. Y. De Haan en mevr. dr. A. Nieuwesteeg hebben de NVMETC-scholingsdag bijgewoond op 3 november 2017.
- De cursus 'Introductie onderzoek in MMC' is een initiatief van MMC Academie in samenwerking met het secretariaat METC MMC en is elk kwartaal aangeboden aan onderzoekers binnen MMC. Via deze cursus wordt onder andere de procedure van indiening van primaire toetsingen, niet WMO-aanvragen en lokale uitvoerbaarheid besproken.
- Op 16 januari 2017 heeft het ambtelijk secretariaat deelgenomen aan de training Monitor gegeven door TAPAS.
- Op 16 maart 2017 heeft het ambtelijk secretariaat deelgenomen aan de wetenschapsavond in MMC en geholpen met de voorbereidingen van deze avond.
- Het secretariaat heeft deelgenomen aan de maandelijkse bijeenkomsten van het team Wetenschap en Kenniscentrum van de MMC Academie.
- Op 9 juni 2017 heeft mevrouw Nieuwesteeg het symposium over de lokale uitvoerbaarheid onder de Europese Verordening van de DCRF bijgewoond.

Intervisie

De METC van MMC neemt deel aan het intervisieprogramma van de NVMETC. In het verslagjaar heeft niemand een intervisie uitgevoerd en is er geen intervisiebezoek geweest.

Financiën

De METC werd in 2017 bekostigd door Máxima Medisch Centrum (budget MMC Academie). Voor aanvragen inzake lokale uitvoerbaarheid worden per 1 september 2017 € 1.000,- advieskosten in rekening gebracht (dit tarief geldt alleen voor het toetsen van de lokale haalbaarheid van door industrie/bedrijf geïnitieerde studies en studies met een overige sponsor).

Voor aanvragen van buiten MMC (WMO beoordelingen) worden beoordelingskosten in rekening gebracht.

De METC-leden afkomstig uit MMC ontvangen geen vergoeding voor hun toetsingswerkzaamheden. Externe (plaatsvervangende) leden ontvangen een vergoeding voor hun activiteiten middels een vacatieregeling.

Vooruitblik 2018:

- De nieuwe AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) vervangt per 25 mei 2018 de huidige privacy wetgeving. De METC MMC bereidt zich momenteel voor op de gevolgen van deze wetswijziging in samenwerking met de Functionaris Gegevens, de juriste en de Data & Analytics Officer. Daarnaast zal de CCMO / NVMETC informatie geven over de wijzigingen die deze nieuwe wet met zich meebrengt.
- Het secretariaat zal een template maken voor het indienen van aanvragen van niet WMO-plichtig onderzoek en toetsing op lokale uitvoerbaarheid.
- Het in 2017 indirect ontvangen WOB-verzoek heeft nog een vervolg gekregen, waar in 2018 werk in gaat zitten.
- Vanwege de invoering van de Europese Verordening Geneesmiddelenonderzoek, zal de toetsing op lokale uitvoerbaarheid mogelijk aangepast moeten worden.
- Het secretariaat zal ondersteuning bieden bij het organiseren van de Wetenschapsavond en mogelijke Wetenschapsweek in MMC.

Veldhoven, 6 februari 2018

prof. dr. ir. H.L. Vader, voorzitter METC

Bijlage 1: Gebruikte afkortingen

AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming
CCMO	Centrale Commissie Mensgebonden Onderzoek
EMA	European Medicines Agency
GCP	Good Clinical Practice
IGJ	Inspectie Gezondheidszorg en Jeugd
METC	Medisch-Ethische ToetsingsCommissie
MMC	Máxima Medisch Centrum
NVMETC	Nederlandse Vereniging van Medisch-Ethische Toetsingscommissies
RIVM	Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieu
SAE	Serious Adverse Events
SOP	Standard Operating Procedure
STZ	Samenwerkende Topklinische opleidingsZiekenhuizen
SUSAR	Suspected Unexpected Serious Adverse Reaction
VMK	Vrouw Moeder Kind
VWS	Volksgezondheid, Welzijn en Sport
WMO	Wet medisch-wetenschappelijk onderzoek met mensen
WOB	Wet openbaarheid van bestuur
ZBO	Zelfstandig Bestuurs Orgaan

Bijlage 2: Colofon

Tekst en data

Mevrouw Y. de Haan

Mevrouw dr. A. Nieuwesteeg

Redactie

De heer prof. dr.ir. H.L. Vader

De heer dr. H.M.C. Kemps

Datum

Februari 2018

Goedgekeurd in de METC vergadering d.d. 06-02-2018

Contactgegevens METC

METC Máxima Medisch Centrum

Postbus 7777

5500 MB Veldhoven

040-8889528